

Kuvistuubi

ELOKUVA

KUVAUS

Katso video ja keskustele siitä.
Löydät sen YouTubesta videon nimellä.

YouTube: The Most Iconic Musical Opening Sequence / Boxoffice Movie Scenes -kanava

- ? Millainen mielikuva katsojalle syntyy henkilöstä ja miksi?
- Millaisia kuvia (kuvakulmat ja kuvakoot) kohtauksessa on käytetty?
- Miten kuvailisit leikkauksen rytmiä?

TEHTÄVÄ: LEIKKAUS JA RYTMİ

Kuvaa ja editoi noin kahden minuutin lyhytelokuva aiheesta kävely. Tutustu kuvakokoihin, kuvakulmiin ja leikkauksen rytmiin.

Saturday Night Feverin, vuonna 1977 valmistuneen ja John Travoltan tähdittämän elokuvan, alkukohtaus on jäänyt elokuvahistoriaan.

Travoltan esittämä nuori mies, Tony Manero, kävelee maali-purkki kädessään pitkin Brooklynin katuja. Taustalla soi Bee Geesin kappale Staying Alive. Alkuperäinen kohtaus löytyy YouTubesta. Kohtauksesta on tehty myös lukuisia versioita ja meemejä.

Muodostakaa ryhmät, kuvatkaa ja editoikaa lyhytelokuva, jossa henkilö kävelee kadulla, käytävällä tai vaikkapa portaissa, mitään muuta tässä lyhytelokuvassa ei tarvitse tapahtua.

Tutkikaa kuvakokojen ja -kulmien sekä leikkauksen rytmin vaikutusta kuvakerrontaan. Kuvatkaa kohtaus käyttämällä eri kuvakokoja ja -kulmia. Käytä tehtävässä apuna kuvakokojen, kuvakulmien ja kameran liikkeiden kaavioita.

Käytä editoidessa apuna musiikkia. Muista kuitenkin tekijänoikeudet, jos aiot julkaista videon.

Millainen mielikuva katsojalle syntyy päähenkilöstä ja miksi?

Millaisia kuvakulmia, kameran liikkeitä ja kuvakokoja elokuvassa on käytetty?

Millainen tunnelma elokuvassa on, ja miten leikkaus ja kuvaus vaikuttavat siihen?

Valmis lyhytelokuva on noin kahden minuutin mittainen.

Kuinka monta minuuttia kuvamateriaalia kuvasit elokuvaan?

TEHTÄVÄ: TEHTÄVIÄ KORVALLE

**Tässä tehtävässä tutustut foley-artistin työhön.
Foley-tehosteet täydentävät elokuvien äänikerrontaa
ja tekevät elokuvista uskottavampia.
Sulje silmät ja käytä korviasi.**

Mitä yhteistä on hanskalla ja klemmarilla? Niitä molempia tarvitaan, kun foley-artisti rakentaa ääniä kohtaukseen, jossa koira kävelee parketilla. Elokuva on audiovisuaalinen taidemuoto: sitä sekä katsotaan, että kuunnellaan.

Foley-artisti työskentelee elokuvan jälkituotannossa toteuttaen kohtauksiin tarvittavat äänitehosteet: hevosen kavioiden kopinaa, tuulen suhinaa tai vaatteiden kahahduksia.

Tehtäviä on kaksi, voit tehdä ne molemmat tai kokeilla vain toista.

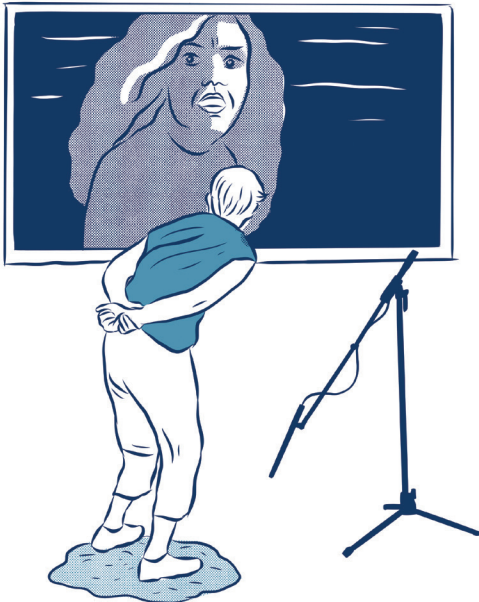
1 Testaa ääniä

Kävely ei ole pelkkää askelten ääntä, vaan äänet sisältävät sävyjä. Millaisia sävyjä voi esimerkiksi kosketuksen ääni saada? Kokeile käsillä: kättely, hively, läpsäisy, lyönti.

Valitse nyt foley-artistin työkaluista yksi ja kokeile hetki, millaisia ääniä sillä syntyy.

Sulje silmät ja kuuntele hiljaa. Esitä omalla vuorollasi äänitehosteesi ryhmälle.

Mitä äänet kertovat? Mitä mielikuvia syntyy?

2 Foley-äänet lyhytelokuvan kohtaukseen

Käytä foley-työkaluja ja tuota ääniefektit pieneen kohtaukseen. Kohtauksena voit käyttää edellisessä tehtävässä kuvattua kävelyaiheista lyhytelokuvaa tai kuvata noin minuutin mittaisen kohtauksen tehtävää varten.

Pura ensin kohtaus ääniksi: mitä kaikkea kohtauksessa näkyy ja mitä ääntä toiminta tuottaa? Mitä katsojalle näkymätöntä ehkä tapahtuu, ja mitä ääniä tämä kuvan ulkopuolinen toiminta tuottaa?

Tutustu foley-esineisiin ja kokeile tapoja, joilla ääniefektit voi toteuttaa. Mieti myös kohtauksen tunnelmaa ja äänien sävyjä. Harjoittele ensin äänten tuottamista, ajoittamista ja sovittamista yhdeksi äänimaisemaksi.

Äänet voit äänittää ja editoida lyhytelokuvaan tai esittää muulle ryhmälle samaan tapaan kuin foley-artistit työskentelevät: kohtaus-ta katsotaan samalla kun ääniä tehdään. Jälkimmäinen vaihtoehto voi olla haastava esitystapa, mutta ehkä hausکمپی ja havainnollisempi: miten eri tavoin ääniä voidaan tuottaa.

Miltä ääniefektien luominen tuntui?

Kuinka autenttisia äänet olivat ja millaisia tunnelmia onnistuitte rakentamaan?

Kun katsoit elokuvaa ja kuuntelit ääniä, pystyitkö arvaamaan, miten äänet oli tuotettu?

Synnyttivätkö äänimaisemat visuaalisia mielikuvia?

Miltä tuntuisi katsoa elokuvaa ilman ääntä?

Kuinka paljon ääni merkitsee elokuvassa?

VINKKEJÄ JA HARJOITUKSIA: KAMERA KÄY!

1 KUVAUSRYHMÄ

Kuvausryhmässä jokaisella jäsenellä on oma roolinsa.

Pienessä työryhmässä on ohjaaja, kuvaaja, apulaisohjaaja, maskeeraaja-puvustaja, tarpeistosta ja lavastuksesta vastaava henkilö, sekä näyttelijä.

? Miksi kuvaustilanteessa tarvitaan vakiintuneita käytäntöjä ja selkeää työnjakoa?

KOHTAUKSEN KUVAAMINEN

Kohtausten kuvaaminen noudattaa yleensä logiikkaa, jossa kuvataan ensin perustava kuva ja sen jälkeen kohtauksen muut tarvittavat kuvakoot ja kuvakulmat.

Perustava kuva (engl. establishing shot) tarkoittaa kuvaa, joka esittelee tapahtumapaikan.

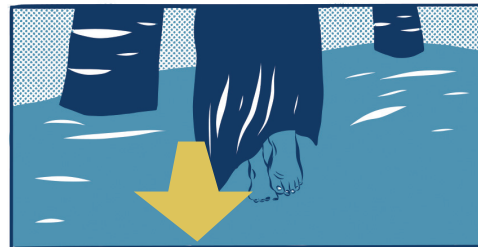
Sen päätehtävänä on antaa katsojalle konteksti; missä ollaan.

Perustava kuva: LKK

PLK

LK

Pieni harjoitus

Kuvaa dokumentaarinen lyhytelokuva valitsemastasi ympäristöstä: millainen se on ja mitä siellä tapahtuu.

Aloita kuvaaminen perustavasta kuvasta, jossa mahdollisimman laajalla kuvakoolla kerrot katsojalle, missä ollaan.

Etsi sen jälkeen kiinnostavia tilanteita, näkymiä ja yksityiskohtia. Kuvaa ne käyttämällä tiiviimpiä kuvakokoja.

Leikkaa kuvattu materiaali valmiiksi elokuvaksi.

Harjoituksen voi tehdä puhelimen kameralla, ja kestoaltaan se voi olla noin 1–3 minuutin pituinen.

3

SUOJAVIIVA

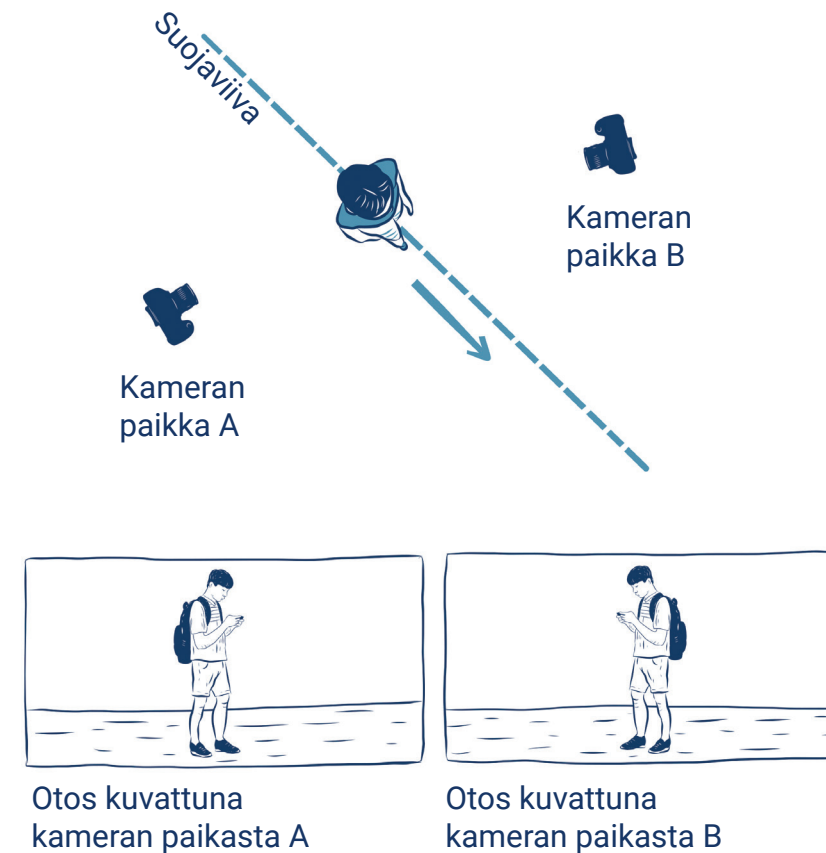
Suojaviiva on sääntö, joka auttaa pitämään kuvasuunnan ja tapahtumien liikkeen selkeänä katsojalle. Suojaviivasääntö auttaa säilyttämään elokuvan visuaalisen jatkuvuuden.

Suojaviiva on kuvitteellinen viiva, esimerkiksi linja, jota pitkin kohtauksessa esiintyvä henkilö kulkee.

Kamera voi liikkua vapaasti suojaviivan jommalla kummalla puolella, mutta ei kohtauksen aikana voi ylittää sitä.

Suojaviivan ylitys muuttaa liikkeen suuntaa, ja voi näin hämmentää katsojaa.

Suojaviivan ylitys:

Klaffivirheet ovat elokuvassa näkyviä epäjohtonmukaisuuksia, jotka rikkovat kohtauksen jatkuvuuden.

Jatkuvuus (engl. continuity) viittaa johtonmukaisuuteen elokuvan eri otosten ja kohtausten välillä – että tarinan elementit ovat loogisia ja uskottavia.

Klaffivirheiltä vältetään, kun työryhmässä on jatkuvuudesta huolehtiva henkilö – useimmiten kuvaussihteeri, joka pitää kirjaa jatkuvuuteen vaikuttavista tekijöistä.

Mikä klaffivirhe yllä olevassa esimerkissä tapahtuu?

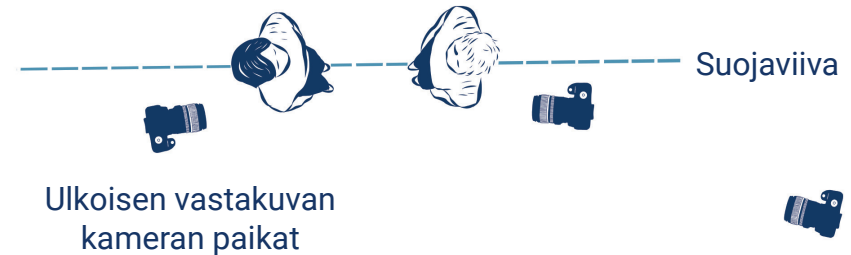
Elokuviissa on vuoropuhelua, dialogia. Henkilöhahmot myös reagoivat toisiinsa eri tilanteissa. Vastakuvatekniikalla katsoja pääsee lähelle henkilöitä ja heidän tunteitaan – kuin osalliseksi kohtaukseen.

Vastakuvatekniikassa kuvataan esimerkiksi keskustelevat henkilöt vuorotellen eri kuvakulmista. Vastakuvat luovat visuaalisen ja emotionaalisen yhteyden hahmojen välille ja ovat osa elokuvan jatkuvuuden ja rytmin hallintaa.

Vastakuvia kuvatessa on muistettava suojaviiva, jotta henkilöt näyttävät katsovan toisiaan.

Vastakuva voi olla ulkoinen vastakuva, jolloin kamera katsoo tilannetta ikään kuin ulkopuolisena ja olan yli.

Sisäisessä vastakuvassa kamera asettuu kuvan ulkopuolelle jääneen henkilön ”silmiksi”.

Perustavan kuvan kameran paikka

Perustava kuva

Sisäinen vastakuvapari

Ulkoinen vastakuvapari

Pieni harjoitus

Kirjoittakaa ryhmässä lyhyt dialogi kahden henkilön välille. Voitte keksiä dialogin itse tai tehdä versioita ja muunnelmia elokuvien dialogi-kohtauksista.

Kuvaa kohtaus aloittamalla perustavasta kuvasta ja siirtymällä sen jälkeen sisäiseen tai ulkoiseen vastakuvapariin.

Perustavassa kuvassa käydään keskustelu alusta loppuun, samoin vastakuvissa: henkilö A esittää kaikki omat vuorosanansa, joihin henkilö B voi vastata kameran ulkopuolelta. Sen jälkeen vaihdetaan kameran paikkaa henkilön B dialogia varten.

Leikatkaa kohtaus kuvatusta materiaalista niin, että kohtauksen jatkuvuus ja loogisuus säilyy.

Perustava kuva

Sisäinen vastakuvapari

Ulkoinen vastakuvapari

Kuvaa ei synny ilman valoa. Valaisu on monipuolinen työkalu, joka vaikuttaa elokuvan visuaaliseen ilmeeseen. Valaisulla luodaan tunnelmaa, korostetaan yksityiskohtia ja kerrotaan tarinaa.

Pieni harjoitus

Tarvitset erilaisia valonlähteitä. Tarvitset myös helposti pimennettävän tai jo valmiiksi hämärän tilan, jossa voit kokeilla synkkää tunnelmaa.

Pehmeää valoa saat, kun asetat esimerkiksi arkin valkeaa leivinpaperia tai silkkipaperia valonlähteen eteen. Kuvaaminen pilvisellä säällä ajaa saman asian: varjot ovat pehmeitä ja valo on tasainen.

Testaa ensin puhelimen kameralla valon suunnan vaikutusta kasvoihin. Kokeile kovaa ja pehmeää valoa, luonnonvaloa ja keinovaloa. Vaihtelee valon suuntaa.

Sivuvalo

Valaisu ylhäältä

Valaisu alakulmasta

Takaa tuleva valo, siluetti

Valaisu suoraan edestä

Kuvaa vastakuvapari-harjoituksen dialogi tai muu pieni tilanne valaisemalla se eri tavoin.

Miten valaisu muuttaa kohtauksen tunnelmaa ja tulkintaa?